

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 117

din 15 aprilie 2022

Cu privire la rezultatele monitorizării serviciului media audiovizual de televiziune „TV 8”, urmare a sesizărilor dnei Daria Racu și dlui Alexandru Butuc

În data de 14 martie 2022, la Consiliul Audiovizualului a venit petiția f/nr. din aceeași dată din partea dlui Alexandru Butuc, care susține că la 11 martie 2022, ora 18:00, serviciul media audiovizual de televiziune „TV8” a difuzat emisiunea retransmisă „Настоящее время”, în cadrul căreia a fost redat interviul cu ex-ministrul Afacerilor Interne al Ucrainei, Arsen Avakov. Petiționarul susține că în timpul interviului, A. Avakov a îndemnat la ura interetnică și uciderea unei anumite naționalități de oameni.

În acest sens, petiționarul solicită Consiliului Audiovizualului monitorizarea serviciului media audiovizual de televiziune „TV8”, aplicarea sancțiunii corespunzătoare, precum și interzicerea retransmisiunii emisiunii „Настоящее время”.

La data de 16 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a recepționat petiția dnei Daria Racu, care afirmă că serviciul media audiovizual de televiziune „TV8”, prin difuzarea emisiunii retransmise „Настоящее время”, încalcă prevederile legislației cu privire la protecția minorilor, conform cărora fiecare program trebuie să fie însoțit de un semn de avertizare care restricționează accesul copiilor, potrivit vârstei. Astfel, face trimitere la emisiunea retransmisă „Настоящее время” din data de 28 februarie 2022, ora 22:00, difuzată, în reluare, la 01 martie 2022, ora 08:00, în care au fost relatate evenimentele din Ucraina.

În acest sens, Daria Racu susține că Consiliul Audiovizualului trebuie să ia în considerare faptul că emisiunea retransmisă este difuzată în fiecare zi, fără semnul de avertizare, și asta în pofida faptului că în cadrul emisiunii este inclus avertismentul: „Urmează imagini șocante”.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat, prin scrisoarea nr. 387 din 31 martie 2022, AO „Media Alternativă”, fondatoarea serviciului media de televiziune „TV8”, prezentarea opiniei asupra celor invocate în petițiile dlui Alexandru Butuc și a dnei Daria Racu.

Prin scrisoarea nr. 25 din 07 aprilie 2022, AO „Media Alternativa” a comunicat următoarele: „Programul televizat la care face referire petiționara Daria Racu reprezintă una din edițiile speciale cu caracter informativ, difuzate pe parcursul zilei, la postul de televiziune „Current Time”. La postul TV8, aceasta este difuzată la ora 22:30, și nu 22:00, așa cum a menționat petiționara în sesizarea depusă la Consiliul Audiovizualului. Programul are structura unui buletin informativ în care sunt prezentate știri privind situația la moment despre războiul din Ucraina, cu interviuarea în direct a diferitor experți în diverse domenii, jurnaliști și simpli cetățeni din regiune. La realizarea acestuia, autorii țin cont atât de legislație, cât și de standardele și recomandările UE (Postul difuzează din Praga, Cehia, fiind una din țările care au ratificat Convenția Europeană privind Televiziunea Transfrontalieră). Ca și în cazul buletinelor de știri locale, edițiile speciale „Current Time”

reprezintă programe informative accesibile tuturor categoriilor de public, care nu necesită aplicarea avertismentelor privind limita de vârstă. Totodată, imaginile care conțin scene de violență exagerată, sângeroase sau cu impact emoțional puternic (decesul copiilor, cadavre etc.) sunt retușate/ blurate sau nu sunt difuzate. În același timp, pe parcursul ediției, în cazul în care urmează imagini sensibile, prezentatoarea avertizează telespectatorii:

(tv8_28 02 2022 2200 2) 09:13-09:29 „Мы видели как умирает, на операционном столе, маленькая девочка, а врачи, которые её оперируют – плачут. И как сын просит не умирать своего отца, убитого российской армией, это жестокие кадры, но их нужно видеть и если есть дети у экрана, то лучше увести” Totuși, în continuare imaginile respective nu au fost difuzate.

Menționăm că la aprobarea deciziei de a retransmite edițiile speciale realizate de postul „Current Time”, în această perioadă, postul TV8 a ținut cont, în primul rând, de interesul publicului cu privire la războiul care are loc la frontiera Republicii Moldova.

Cu referire la petiția depusă de dl Alexandru Butuc menționăm că în interviul acordat jurnaliștilor de la „Current Time”, fostul ministru al Afacerilor Interne al Ucrainei a comentat și s-a expus doar asupra acțiunilor autorităților ruse și a acțiunilor militare. Oficialul nu a adus atacuri asupra cetățenilor/ poporului rus. Acesta nu a instigat nici la ură interetnică și nici la violență față de poporul rus, așa cum afirmă petiționarul în sesizarea sa.

În contextul celor expuse, solicităm respectuos să respingeți petițiile reclamanților ca fiind nefondate”.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea postului de televiziune „TV 8”, prin prisma celor invocate în petiții.

I. Urmare a monitorizării s-a atestat că serviciul media audiovizual „TV8”, pe data de 28 februarie 2022, a retransmis emisiunea informativ-analitică „Настоящее время”, în intervalul orar 22:37:49-23:38:48 (durata: 01:00:59), în reluare, la 01 martie 2022, ora 08:00.

În cadrul acestei emisiuni au fost relatate mai multe subiecte care au adus în atenția publicului detalii legate de războiul din Ucraina. Au fost difuzate imagini de la fața locului, cu bombardamente din orașele Harkov (22:48:55) și Kiev (23:34:40), au fost prezentate secvențe video cu tehnică distrusă și discuții privind situația la acel moment, inclusiv în orașele Berdiansk (22:49:27) și Lvov (23:24:46).

În debut, moderatoarea a anunțat mai multe subiecte care urmează a fi relatate pe parcursul emisiunii, precizând: „...это жестокие кадры, но их нужно увидеть и если есть дети у экранов, то лучше увести”. În acest sens, este de menționat că potrivit prevederilor art. 7 din Decizia nr. 98 din 19.07.2012 *Cu privire la clasificarea programelor audiovizuale în scopul protecției copiilor*¹, și a prevederilor art. 5 alin. (4) din Legea nr. 30 din 07.03.2013 *Cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației*²: „Programele de știri și de actualități se supun cerințelor de protecție a copiilor și vizionării în familie. În cazul difuzării unor scene de violență sau cu impact emoțional negativ, avertizarea verbală a publicului este obligatorie”.

Totodată, potrivit prevederilor din **Regulamentul privind conținuturile audiovizuale**³, și anume **pct. 162**: „Programele audiovizuale de știri și actualități se supun cerințelor de protecție a minorilor și vizionării în familie”; **pct. 163**: „Înainte de difuzarea unor imagini șocante, a unor scene de violență sau cu impact emoțional negativ care pot impresiona în mod neplăcut telespectatorii, aceștia vor fi avertizați verbal: „Atenție! Imagini care vă pot afecta emoțional”, mențiune ce va fi și

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=12562&lang=ro#

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=12562&lang=ro#

³ http://www.audiovizual.md/files/D.%2061-219%20din%2030.12.2019%20-%20Cu%20privire%20la%20aprobarea%20Regulamentului%20privind%20con%C8%9Binuturile%20audiovizuale_0.pdf

*afișată static și lizibil. Furnizorii de servicii media nu pot prezenta scene de violență în mod repetat în cadrul aceluiași element al programului audiovizual” și **pct. 164:** „Imaginile care prezintă execuții, oameni uciși sau cazuri de suicid, indiferent de motivația acestora, se difuzează numai în cazuri temeinic justificate” (războiului prezintă un temei justificat).*

De asemenea, în sesizarea sa, Daria Racu precizează că pe parcursul emisiunii a recepționat mesaje prin care publicul este anunțat despre faptul că urmează imagini șocante: „*содержит шокирующее кадры*”, fapt care confirmă că, în cazul difuzării unor scene de violență sau cu impact emoțional negativ, avertizarea verbală a publicului a fost menționată de către jurnaliștii emisiunii informativ-analitice „Настоящее Время”.

II. Cu referire la monitorizarea unei noi ediții a emisiunii informativ-analitice „Настоящее Время”, difuzată de serviciul media audiovizual de televiziune „TV8”, la data 11 martie 2022, urmare a sesizării dlui Alexandru Butuc, s-a atestat că în cadrul emisiunii, prin Skype, a fost difuzat interviul cu ex-ministrul Afacerilor Interne al Ucrainei, Arsen Avakov (segmentul orar: 18:20:04-18:45:10, cu o durată de 25:06).

În cadrul interviului, subiectele de discuții s-au centrat asupra conflictului armat din Ucraina, iar prezentatoarea a solicitat opinia lui Avakov privind desfășurarea războiului, condițiile în care s-ar putea desfășura negocierile de pace și rolul Federației Ruse în implicarea acestui conflict.

Pe parcursul interviului, invitatul a făcut mai multe declarații și afirmații la adresa soldaților ruși și a conducerii Federației Ruse.

În cadrul dezbaterilor publice, membrul Consiliului Audiovizualului, Ruslan Mihalevschi, a propus respingerea ambelor petiții, dat fiind faptul că în cazul petiției din partea Dăriei Racu, rezultatele monitorizării arată că telespectatorul a fost atenționat verbal, iar în cea de-a doua petiție a dlui Alexandru Butuc, ce face referință la interviul cu Avakov, nu poate fi vorba de discriminare sau discurs de ură, pentru că nu se înțelege ce grup – protejat sau vulnerabil – a fost vizat în afirmațiile lui Avakov. Ruslan Mihalevschi a mai opinat că din context se înțelege că Arsen Avakov vorbește despre armata rusă, despre politicieni, despre liderul rus, despre stat, și nu au fost sesizate indicii precum că el a vorbit despre un popor sau o anumită etnie. Astfel, Ruslan Mihalevschi consideră că nu este vorba despre un discurs care instigă la ură sau discriminează pe cineva, în special că sunt condiții de război, fapt care trebuie înțeles.

Această opinie a fost susținută și de vicepreședinta Consiliului Audiovizualului, Ana Gonța, care a menționat că este foarte complicat să demonstrezi caracterul discriminator invocat în petiția dlui Alexandru Butuc, însă nu poate fi ignorat caracterul inflamator, instigator, cel puțin la intoleranță, în discursul intervievatului, și, chiar dacă este un conținut retransmis, a fost dat în direct.

În acest sens, Ana Gonța a îndemnat furnizorii de servicii media audiovizuale să fie mai prudenți în retransmiterea acestui tip de conținut, care, fără îndoială, este important, precizând că, în cazul dat, este o problemă, dacă nu legală, cel puțin deontologică, care nu e de sancționat, dar e de avertizat – nu în sensul sancțiunii legale, dar atenționat.

Membrul Consiliului Audiovizualului, Orest Dabija, a opinat că în subiectul care conține declarațiile ex-ministrului Afacerilor Interne al Ucrainei, Arsen Avakov, nu vede incitare la ură interetnică, ci este vorba despre armata rusă, dar armata rusă nu înseamnă doar etnic și ruși, se știe că sunt și ceceni, și multe alte etnii din Federația Rusă. Prin urmare, Orest Dabija a declarat că nu va susține poziția petiționarului.

Președinta Consiliului Audiovizualului, Liliana Vițu-Eșanu, a concluzionat că în perioada războiului, e greu pentru persoana dintr-un stat care este agresat să fie neutru în abordări sau să nu aibă acest discurs inflamator, care se atestă și ține mai mult de aspecte deontologice decât de o anumită încălcare a Codului serviciilor media audiovizuale.

În temeiul celor constatate și în conformitate cu prevederile Codului serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018, **Consiliul Audiovizualului**

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării serviciului media audiovizual de televiziune „TV 8”, urmare a petițiilor dlui Alexandru Butuc și a dnei Daria Racu (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

2. A respinge petiția dlui Alexandru Butuc din 14 martie 2022 (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

3. A respinge petiția dnei Daria Racu din 16 martie 2022 (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

4. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

5. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV.

6. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU